

2 Workshop: Hoe maak je een voedselbos?

Anja Verbers van Landschapsbeheer Drenthe trapt de workshop af. Landschapsbeheer Drenthe is samen met de Natuur en Milieufederatie Drenthe betrokken bij het creëren van een voedselbos in Borger. Daarnaast willen beiden organisaties initiatieven ondersteunen bij de opstart en invulling van mogelijke voedselbossen in Groningen en Drenthe. Niet alleen hoe creëer je een voedselbos is een interessante vraag, maar ook welk gewassen gebruik je wel of niet. Verder is de grootte hoeveelheid (hectares) van belang.

Tips van Wouter van Eck:

Wat betreft de ecologische waarde van het voedselbos geldt: hoe groter, hoe beter.

Als het over de gewassenkeuze gaat, is het ook interessant om de historie mee te nemen. Wat nu soms exotisch wordt bestempeld, was vroeger wellicht inheems.

Je kunt klein beginnen, maar start met minimaal ½ hectare.

Naarmate het bos groeit, wordt het beheer steeds makkelijker. Je hebt dus niet veel vrijwilligers nodig voor het onderhoud. Deze heb je eigenlijk alleen nodig voor de oogst. Voor de groei van het bos werkt het, het beste dat je zo min mogelijk 'onderhoud' doet.

Stappenplan:

1. Leer de grond kennen. Ga eerst een jaar observeren: kijk waar de grond nat is en droog, hoe de grond reageert op weerswisselingen en extremer weer. Zoek oude kaarten op en praat met bewoners die het gebied goed kennen.
2. Maak een plan met respect voor de plek. Betrek ook omwonenden bij je plannen.
3. Kijk ook naar belevingsopties. Als ook het '(omwonende) publiek' mag genieten van jouw bos, bijvoorbeeld met een paadje om te wandelen, dan creëer je draagvlak en heeft het nog meer toegevoegde waarde voor het gebied.
4. Kies beplanting voor de juiste vochtige/droge gebieden.
5. Houdt ook rekening met het waterafvoer en -toevoer.
6. Ga aan de slag volgens het trial & error principe: al doende leert men.

Financieel: -Ook wordt er gevraagd of je rond kunt komen van een voedselbos. Wouter geeft aan dat dat zeker kan, maar niet het primaire doel was. Groesbeek is ontstaan uit nieuwsgierigheid en geen business plan. Wouter heeft Groesbeek zelf gefinancierd. Als het bos eenmaal 'klaar' is, heb je geen uitgaven meer, ook omdat het weinig tot geen onderhoud vraagt (bij 2,5 ha geen machines nodig, personeel ed.). Alle opbrengsten leveren dus direct geld op. Daarnaast kan je met workshops, excursies en het helpen opstarten van nieuwe initiatieven neveninkomsten genereren.

Na het verhaal van Wouter en de vragenronde, doen we een voorstelrondje om te weten wie er in de zaal zitten. Er is een vertegenwoordiging van mensen van het Voedselbos Slochteren. Zij staan nu aan het begin van het proces om een voedselbos te starten. Als start moeten ze gaan zorgen voor draagvlak vanuit de omgeving/omwonenden. Dit komt omdat het terrein grenst aan woningen.

Daarnaast zijn er diverse particulieren met 1 of meer hectaren grond, die interesse hebben om dit om te gaan vormen tot voedselbos. Belangrijke motivaties voor het voedselbos zijn: sociale componenten (met burens of woninggroepen), biodiversiteit verhogen, educatie en wellicht er wat aan verdienen. Ook zijn er landschapsontwerpers in de zaal en ondernemers die o.a. wildplukexcursies organiseren en vanuit die ogen interesse hebben in het voedselbossen thema. Daarnaast is ook Stenden Hogeschool en Alfacollege aanwezig. Zij willen praktijkprojecten en onderzoek m.b.t. het thema voedsel ontwikkelen, waaronder ook specifiek het voedselbos.